

Etik ve Uyum

Etik, ENKA'nın temel değerlerinden biridir ve "Tutarlılıktan, dürüstlükten ve adil olmaktan taviz vermeme" ilkesi ENKA kültürünün değişmez bir parçasıdır. Tüm ENKA çalışanları, işverenler, tedarikçiler ve alt yükleniciler; toplumlar, diğer çalışma arkadaşları ve rakipleri ile etik olarak etkileşimde bulunmak için küresel standartları benimsemişlerdir ve işlerini bu doğrultuda adil ve dürüstçe yapmak için gereken çabayı göstermelidirler.

ENKA çalışanları, temsilcileri veya iştirakleri tarafından gerçekleştirilen tüm faaliyetler, şeffaf ve hesap verilebilir olmalı, şirketin dürüstlüğü, tarafsızlığı ve itibarı ile uyumlu şekilde gerçekleştirilmelidir. ENKA birimleri ve çalışanları, dünya çapında gerçekleştirmekte oldukları tüm faaliyetlerinde, ilgili yasa ve yönetmeliklere eksiksiz uyum göstermelidirler. Tüm ENKA çalışanları, çalışmalarını süresinde alacakları kararları ve üstlendikleri sorumlulukları etkileyebilecek her türlü ilişki, iletişim ve bağlantıdan kaçınmalıdırlar. Bu kurallar, ENKA'nın her seviyeden yöneticileri ve Üst Yönetimi de dahil olmak üzere tüm çalışanlar için geçerlidir.

ENKA yöneticileri ise, pozitif bir çalışma ortamı oluşturmak ve bunun korunması için gerekli olan, insanlara saygı ve itibar ile davranılan bir kültürünün oluşturulmasını teşvik etmek sorumluluğunu da üstlenmişlerdir.

ENKA Davranış Kuralları

ENKA'nın iş yapma yöntemini belirleyen ilkelerin, tüm ilgili taraflar tarafından anlaşılmasını ve benimsenmesini sağlamak amacıyla ENKA Davranış Kuralları kitapçığı oluşturulmuş ve Genel Müdür ve İcra Kurulu Başkanı tarafından onaylanarak yayınlanmıştır. Bu kitapçık ENKA'nın Doküman Yönetim Sistemi "EDMS" üzerinden tüm çalışanlar tarafından ulaşılabilir durumdadır.

Ayrıca, ENKA çalışanı olmayan taraflarca erişilebilmesi için ENKA internet sayfasında da yer almaktadır.

ENKA Davranış Kuralları, insan hakları ve etik konularında şirketin sahip olduğu duruş, işe yeni başlayan tüm personel ile oryantasyon eğitiminin bir parçası olarak paylaşılır. Bu eğitim programı ile ENKA, işe yeni başlayan tüm çalışanlarının, çalışma hayatlarının ilk gününden itibaren, çalışmalarını Kurumsal Etik ve İnsan Hakları Anlayışı doğrultusunda gerçekleştirmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. 2017 yıl sonu itibarıyla ENKA çalışanlarının %100'ü oryantasyon programını tamamlamıştır. ENKA Davranış Kuralları; Türkçe, İngilizce, Rusça ve Arapça dillerinde mevcuttur. ENKA iştiraklerinden Çimtaş'ın ise kendine özgü olarak Çimtaş Etik Davranış Kuralları bulunmaktadır.

ENKA Tedarikçi Davranış Kuralları

ENKA, etik kavramını, yürüttüğü tüm süreçlerini kapsayan bir bütün olarak ele alır ve beraber değer ürettiği kurumların da bu bütünün bir parçası olması gerekliliğine inanır. Bu bağlamda ENKA, tüm tedarikçi, alt yüklenici, danışman ve iş ortaklarından (genel olarak "Tedarikçi" olarak adlandırılmaktadır) tüm faaliyetlerinde, 2017 yılında yayınlamış olduğu ENKA Tedarikçi Davranış Kuralları ile uyumlu olmalarını beklemektedir.

ENKA, tüm tedarikçi, alt yüklenici, danışman ve iş ortaklarından tüm faaliyetlerinde, 2017 yılında yayınlamış olduğu ENKA Tedarikçi Davranış Kuralları ile uyumlu olmalarını beklemektedir.

ENKA, Tedarikçi Davranış Kuralları'nı 5 ana başlıkta sınıflandırmıştır:

- Yasalara Uyum
- İnsan Hakları ve Adil Çalışma Koşulları
- Çevre, İş Sağlığı ve Güvenliği
- Güvenlik
- Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele ve Rekabeti Engelleme Davranışlarının Önlenmesi

ENKA, Davranış Kurallarını ve bu kuralların ihlali halinde işletilecek prosedürü tedarikçileri ile, anlaşma imzalamadan önce paylaşmaktadır. Bu gereklilik ENKA'nın Satın Alma Prosedüründe tanımlanmış olup, ilgili tüm birimler şirket içi duyurular aracılığı ile bu konuda bilgilendirilmiştir. Bunun yanı sıra ENKA Tedarikçi Davranış Kuralları, ENKA internet sayfasında Türkçe, İngilizce, Rusça ve Arapça dillerinde mevcuttur.

Yönetim Etik ve Uyum Komitesi

ENKA'nın etik ve uyum çalışmalarına, 2017 yılı itibarıyla faaliyete geçen Yönetim Etik ve Uyum Komitesi ("Komite") rehberlik etmektedir. Komite ayrıca şirketin; etkili bir etik ve uyum programı yürütmesine, temel prensipleri belirlemesine ve etik iş yürütme ve yasalara uyuma önem veren bir kurumsal kültürü sürekli teşvik etmesine yardımcı olmaktadır.

ENKA Etik Hattı

ENKA, açık ve şeffaf iletişimin sağlanabilmesi, çalışanların, yerel halkların ve iş ilişkisi sürdürdüğü tüm tarafların (tedarikçi, alt yüklenici, alt yüklenici çalışanları, işveren, iş ortakları, vb.) Davranış Kurallarını veya Şirket politikalarını ihlal eden davranışları bildirebilmeleri ve bu alanda şüphe duydukları

konularda tavsiye alabilmeleri için 2017 yılında Etik Hattı'nı oluşturmuştur. Bu hat aracılığıyla çalışanlar ve tüm ilgili paydaşlar, amirleriyle veya yerel proje yönetimleriyle görüşerek gideremeyecekleri kaygılarını Etik Hattı'na aktarabilmektedir.

Etik Hattı'na ulaşan kişilerce sağlanan tüm bilgilerin gizliliğini koruyacaklarına dair "Gizlilik Sözleşmesi" imzalamış; bu alanda gerekli eğitimleri tamamlamış ve ENKA Davranış Kuralları ve Şirket politikalarına hakim olan ENKA Etik Hattı çalışanları, kendilerine iletilen tüm soru, tavsiye talebi, ihbar ve şikayetleri Yönetim Etik ve Uyum Komitesi'ne raporlamakla yükümlüdür. Yönetim Etik ve Uyum Komitesi, kendilerine iletilen bu raporlar ile ilgili gerekli araştırmanın yapılmasını sağlar. Araştırmanın tamamlanmasını takiben, raporun sonuçlandırılması için gereken faaliyeti ve ilgili sorumluları belirler ve sürecin takibini gerçekleştirir.

ENKA Etik Hattı'nın şirket çalışanlarına duyurusu; oryantasyon eğitimi, kurum içi duyurular ve Etik Hattı posterleri aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Etik Hattı irtibat bilgileri, ENKA internet sayfasında da ulaşılabilir durumdadır. Buna ek olarak, çalışan ve yöneticilerde konuyla ilgili farkındalık yaratmak amacıyla 2018 yılı için bir eğitim programı tasarlanmıştır. Tüm şirket çalışanlarının katılımına açık olacak "Çalışma Hayatında Etik ve İnsan Hakları" eğitimlerinde Etik Hattı'nın işleyişi de paylaşılacaktır. Bu eğitimin ENKA Üst Yönetimi için özel olarak organize edilecek oturumunda, yöneticilerin bu alandaki bilinçlerinin artırılması hedeflenecek ve Etik Hattı sürecinde temel prensiplerin önemi de paylaşılacaktır.

Çalışma Hayatında Etik ve İnsan Hakları eğitimlerine ilişkin planlanan katılımcı sayıları bir sonraki sayfadaki tabloda belirtilmiştir:

2018 Yılı Etik ve İnsan Hakları Eğitimi Planı

Eğitim Grubu	Planlanan Katılımcı Sayısı	Eğitim süresi (saat)	Planlanan Adam-Saat
Etik Hattı Çalışanları	11	14	154
Merkez Ofis Genel	70	3,5	245
Üst Yönetim	30	3,5	105
ENKA Spor	21	3,5	73,5
ENKA Enerji	185	3,5	647,5
ENKA Okulları	55	3,5	192,5
ENKA Moskova	30	3,5	105
Çimtaş	60	3,5	210
Toplam Planlanan Eğitim Adam-Saati			1.732,5

Son 20 yıldır ENKA ile ortak girişim projelerinde ve danışmanlık işlerinde çalışarak enerji projeleri için mühendislik hizmetleri sağlıyorum. Enerji sektöründe ENKA, hem çalıştığı uluslararası müşterilerin gereksinimlerini hem de uluslararası çevresel etki standartlarını karşılayacak şekilde tesisler inşa etmekte ve küresel gelişmeyi desteklemektedir.

Bob Potocko, Bechtel Proje Müdürü

ENKA, EPC elektrik santralleri inşa etme konusunda GE için kalifiye bir EPC konsorsiyum partneri konumundadır. GE, elektrik santrallerine ana ekipmanları tedarik etmekle kalmayıp ilgili servis ve hizmetleri ENKA'ya, uzun vadeli çözüm önerilerini de müşteriye sağlamaktadır.

Kalifiye bir iş ortağı olarak ENKA, bütünlük, etik ve uyum konularına GE ile benzer hassasiyetlere sahiptir. Birlikte hayata geçirdiğimiz birçok projede anladığımız üzere, ENKA'nın yaklaşımı ve uyguladığı programlar küresel standartlar seviyesindedir.

ENKA'nın sosyal sorumluluk anlayışı, çevreye ve toplumlara yaklaşımı oldukça olumludur ve piyasada halihazırda devam etmekte olan faaliyetleriyle uyum içindedir. İçinde bulunduğumuz toplumlara kazanç sağlamak GE kültürünün temel bir parçasıdır ve ortaklarımızın da benzer uygulamalarda bulduklarını görmek bizim için sevindiricidir.

Karim Khoury, GE Gaz Enerji Sistemleri Irak & Doğu Akdeniz Bölgesi Satış Genel Müdürü

İnsan Hakları Değerlendirmesi

ENKA, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde belirtilen insan haklarına saygı göstermekte, imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi gereksinimlerine uymakta ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından yayınlanmış sözleşmelere uygun hareket etmektedir.

Gerçekleştirilen faaliyetlerde ve proje değerlendirmelerinde, insan hakları gereksinimlerinin uluslararası standartlar düşünülerek takip edilmesi ve yerine getirilebilmesi için, ENKA Kalite ve ÇGS Departmanları tarafından kapsamlı faaliyetler gerçekleştirilmiş ve bu faaliyetlere ilişkin bilgilendirmeler ilgili paydaşlara yapılmıştır. Raporlama döneminde, Merkez departmanları tarafından bu konuda alınan aksiyonlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- ENKA Davranış Kuralları'nın revize edilmesi, çalışanlara ve diğer tüm paydaşlara bildiri.
- ENKA Tedarikçi Davranış Kuralları'nın hazırlanması, çalışanlar ve tedarikçilere gönderiminin yapılması.
- Şirket Satın Alma Prosedürlerine, Sürdürülebilirlik Stratejisi ile uyumlu sosyal uygunluk ve insan hakları gereksinimlerinin yerleştirilmesi ve Tedarikçi Değerlendirme Kriterlerinin bu gereksinimler doğrultusunda revize edilmesi.
- ENKA Grubu genelinde aktif olacak Etik Hattı projesinin planlanması ve bu konuda görevlilerin belirlenmesi.
- Faaliyet gösterilen coğrafyalarda, projeler ve grup firmaları tarafından kullanılacak olan Topluluklar ile Etkileşim gereksinimlerinin anlatıldığı prosedürün hazırlanması ve şirket içi duyurusunun yapılması.
- Raporlama dönemini takip eden yıl içerisinde ENKA Akademi tarafından verilecek olan "Çalışma Hayatında Etik ve İnsan Hakları" eğitimlerinin planlanması.

İnsan hakları konusunda öne çıkan konuların arasında toplu sözleşme ve örgütlenme hakkına saygı duyulması ve zorla çalışmanın ve çocuk işçiliğinin önlenmesi yer almaktadır. Şirketin bu konulardaki duruşu, ENKA Davranış Kuralları ve Tedarikçi Davranış Kuralları'nda net bir şekilde belirtilmektedir.

Çocuk işçiliğine ve zorla çalışmaya sadece ENKA sorumluluğunda bulunan projelerde değil, işbirliği içerisinde olunan taşeron ve tedarikçilere ait faaliyetlerde de kesinlikle izin verilmemekte ve ilgili faaliyetler; Kalite, ÇGS (Çevre, Güvenlik ve Sağlık) ve Hukuk Departmanları tarafından belirlenen prosedür ve araçlar ile sürekli denetlenmektedir. Kayıt dışı çocuk ve genç işçilerin çalıştırılması ve zorla çalıştırma konularında olumsuz karneye sahip hiçbir tedarikçi ile işbirliği yapılmamaktadır. Raporlama döneminde gerçekleştirilen rutin kontroller ve denetimler esnasında, bu bağlamda bir ihlal vakası ile karşılaşılmamıştır.

Faaliyet gösterilen tüm coğrafyalarda, ilgili iş kanunu ve mevzuatlara uygun toplu sözleşme ve örgütlenme hakkı gözetilmekte olup, çalışanların ve tedarikçilerin örgütlenme ve sendikaya katılma haklarına saygı duyulmaktadır. Bu konuda raporlama döneminde herhangi bir istek ya da şikayet tarafımıza iletilmemiş; yapılan iç denetimlerde bu konuyla ilgili bir ihlale rastlanmamıştır. Çalışanlar ve tedarikçilerin bu konudaki olası taleplerini ve/veya şikayetlerini bildirebilmeleri için, projelerde düzenli olarak İSG Kurul Toplantıları düzenlenmektedir ve 2017 yılında hayata geçirilen ENKA Etik Hattı aktif durumdadır. ENKA iştiraklerinden Çimtaş'ta işçi sendikaları ve toplu sözleşme uygulaması bulunmaktadır.

Çimtaş İşçi Sendikaları ve Toplu Sözleşme Uygulaması

102-41

Çimtaş Çelik, Cimtas Boru ve Çimtaş Hassas İşleme lokasyonlarında Türk Metal Sendikası, Çimtaş Gemi lokasyonunda ise Türkiye Dok,

Gemi-İş sendikası yetkili işçi sendikası konumundadır. Cimtas CNBO (Çin) lokasyonunda NFTZ komitesi bulunmaktadır.

Çimtaş Gemi lokasyonu için 27.03.2017 tarihinde Türkiye Dok, Gemi-İş sendikası ile 01.03.2017-28.02.2020 dönemini kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. Çimtaş Çelik, Cimtas Boru ve Çimtaş Hassas İşleme lokasyonlarının toplu iş sözleşmesi 31.08.2017'de sona ermiş, yeni dönem sözleşmesi için Türk Metal Sendikası ile görüşmeler devam etmektedir.

Raporlama döneminde Çimtaş'ın Türkiye'de bulunan lokasyonlarındaki toplam çalışan sayısının %62'si, Çin'de bulunan lokasyonunda ise çalışanların %92'si sendika üyesidir. Raporlama döneminde Çimtaş'ın tüm lokasyonlarında bulunan toplam çalışan sayısının %67'si sendika üyesidir ve toplu iş sözleşmesinden faydalanmaktadır.

Yine raporlama döneminde Çimtaş lokasyonlarında örgütlenme ve toplu sözleşme özgürlüğünün risk altında olduğuna yönelik bir vakaya rastlanmamıştır.

Sendika Üyesi Olan ve Toplu İş Sözleşmesinden Faydalanan Çalışanların Sayısı ve Oranı

Lokasyon	Toplam Çalışan Sayısı	Sendika Üyesi Olan Çalışan Sayısı	Sendika Üyesi Olan Çalışan Yüzdesi
Çimtaş Çelik	503	316	%63
Cimtas Boru	933	583	%62
Çimtaş Gemi	85	36	%42
Çimtaş Hassas İşleme	276	173	%63
Cimtas Ningbo (Çin)	377	347	%92
Toplam	2.174	1.455	%67

Yolsuzluk ve Haksız Rekabetin Önlenmesi

Borsa'da işlem gören ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na uygun bir şekilde hareket eden ENKA, çalışanları, iş ortakları ve hizmet ilişkisi kurduğu tüm şahıslardan yasalara ve etik kurallara uygun hareket etmelerini beklemektedir. Yolsuzluk ile ilgili karşılaşılabilecek risk ya da riskleri bertaraf etmek için düzenli olarak finansal raporlamalar düzenlenmekte; önleyici mekanizmalar oluşturmakta ve şirket içi denetim prosedürleri uygulanmaktadır. Yolsuzluk olarak tanımlanabilecek her türlü eylem etik kural ihlali olarak değerlendirilmekte olup, ENKA Davranış Kuralları çerçevesinde rüşvet verilmesi, ölçsüz hediyelerin kabulü ya da armağan edilmesi, haksız ve şahsi menfaat teminine yönelik eylemlerde bulunulması kesinlikle kabul görmeyen etik ihlalleri olarak nitelendirilmektedir. Hukuka aykırılık taşıyan, Şirketin maddi-manevi zararına sebebiyet verecek ve/veya suç niteliği taşıyan bu tip tüm eylemler hassasiyetle ele alınmakta ve takip edilmektedir. Raporlama döneminde, bir yolsuzluk vakasına rastlanmamış; kurum aleyhine açılmış bir kamu davası olmamıştır.

ENKA Akademi tarafından, ENKA etik ilkelelerinin anlaşılması, benimsenmesi ve yolsuzluk ile mücadele konularında, başta çalışanlar olmak üzere, iş ortakları, pay sahipleri, tedarikçiler ve diğer tüm paydaşlara yönelik eğitimler düzenlenmektedir.

ENKA, çoğunlukla yurt dışı inşaat projeleri ile dünya çapında faaliyet göstermekte olup, projelerini ve faaliyetlerini ilgili ülke yasalarına uygun şekilde gerçekleştirmektedir. Rekabete aykırı davranışlardan kaçınmakta, belirlenen gizlilik kurallarını gözetmekte ve tekelleşme ya da tröstleşme olarak adlandırılabilir her türlü eyleme karşı kararlı bir duruş sergileyerek serbest piyasa ekonomisinin sürdürülebilirliğine katkı sağlamaktadır. Raporlama döneminde, rekabete aykırı davranış vakasına rastlanmamıştır ve kurum aleyhine açılmış bir dava olmamıştır.

Etik, Uyum ve Yolsuzlukla Mücadele Eğitimleri

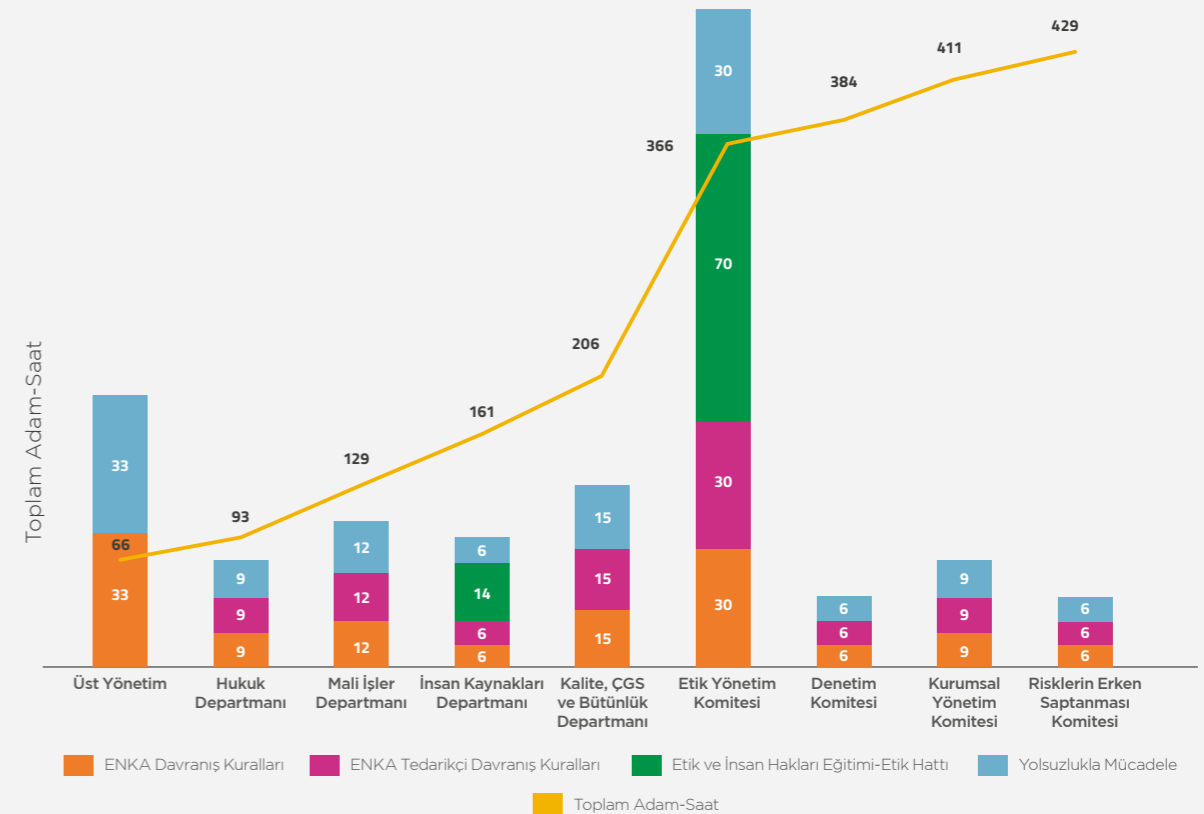
Etik ve uyum konularında ENKA Akademi tarafından organize edilen başlıca eğitimler aşağıdaki gibidir;

- ENKA Davranış Kuralları
- ENKA Tedarikçi Davranış Kuralları
- Etik ve İnsan Hakları Eğitimi-Etik Hattı
- Yolsuzlukla Mücadele

Yolsuzlukla mücadele ve etik konularında 2017 yılında Şirket Üst Yönetim Organlarının aldığı eğitimlerin detayları yandaki tabloda verilmiştir.

Üst Yönetim Organları	Eğitim Alan Kişi Sayısı
Üst Yönetim Temsilcileri	11
Hukuk Departmanı	3
Mali İşler Departmanı	4
İnsan Kaynakları Departmanı	2
Kalite, ÇGS ve Bütünlük Departmanı	5
Etik Yönetim Komitesi	10
Denetim Komitesi	2
Kurumsal Yönetim Komitesi	3
Risklerin Erken Saptanması Komitesi	2

Şirket İçi Yönetim Organlarına Verilen Etik Eğitimlerinin Dağılımı

2017 yılında ENKA Davranış Kuralları, Tedarikçi Davranış Kuralları ve yolsuzlukla mücadele alanlarında iş ortaklarımızın bünyesindeki 1.239 personele eğitim verilmiştir.

Yukarıda belirtilen eğitimlerin haricinde, faaliyet gösterilen ülke kategorilerine göre, raporlama döneminde İstanbul Merkez Ofis ve projelerde toplam 18.483 personelin katılımı ile ENKA Davranış Kuralları, Tedarikçi Davranış Kuralları ve Yolsuzlukla Mücadele eğitimleri gerçekleştirilmiştir. 2017 yılında bu konularda verilen eğitimin toplam süresi 166.347 adam-saattir. Katılımcıların uyrukları baz alınarak incelendiğinde dağılım aşağıdaki şekildedir;

Türk personel sayısı:	2.783
Ülkelerde bulunan yerel personel sayısı:	8.142
Diğer:	7.558

ENKA, temel insan hakları prensiplerinin tüm değer zincirinde yaygınlaşması ve beraber iş yapılan organizasyonların da ENKA'nın etik kurallarına uygun hareket etmesi için etik ve uyum eğitimleri düzenlemektedir. Gerçekleştirdiğimiz eğitimlere katılan personelin, iş ortaklarımıza göre sayılarını gösteren dağılım aşağıda belirtilmiştir:

Bechtel personel sayısı:	1.020
GE personel sayısı:	40
Caddell personel sayısı:	54
Kentz personel sayısı:	105
Clean Energy Group personel sayısı:	20

